

CERCETĂRI ASUPRA COMPORTĂRII SOIURILOR EZERFÜRTÜ ȘI PALAVA ÎN PODGORIA ȘTEFĂNEȘTI

RESEARCHES ON THE BEHAVIOUR OF THE *EZERFÜRTÜ* AND *PALAVA* CULTIVARS FROM THE ȘTEFANESTI VINEYARD

Florica SEMENESCU

I.N.C.D.B.H. Ștefănești-Argeș

Abstract: *Due to the amplitude of pedo-climatic factors action in Ștefanesti grapevine ecological areas, it would be necessary to test new varieties for their adaptability to the climate condition and also their conserved yield potential.*

The paper presents the studies with the new varieties Ezerfurtu and Palava concerning their main ampelographic and production characters.

The obtained results revealed the very good adaptation of the genotypes to this area and the high quality of the wines.

Extinderea în cultură a unor soiuri noi are ca scop diversificarea produselor viți-vinicole, care să stimuleze cererea de consum pentru vinuri de calitate superioară (Budan 1974, Oșlobeanu și colab. 1989) În acest scop au fost introduse în cultură, în arealul podgoriei Ștefănești-Argeș, două soiuri noi din sortimentul mondial, remarcate prin calitatea deosebită a vinurilor albe, superioare, seci obținute din acestea.

În lucrare sunt prezentate rezultatele obținute privind verificarea potențialului de producție și calitatea strugurilor soiurilor Ezerfurtü și Palava în ecosistemul podgoriei Ștefănești. Aceste determinări au ca scop înlocuirea, în perspectivă, a soiului vechi Fetească regală destinat producerii de vinuri curente și cu soiuri pretabile zonei noastre de cultură și din care să se obțină vinuri de calitate superioară.

Soiul Ezerfurtü a fost obținut în Ungaria prin hibridarea soiurilor Haslevelü și Traminer roz, iar soiul Palava a fost obținut în podgoria Mikulov din provincia Moravia de Sud (Cehia) de inginerul Ververka în anul 1970 prin încrucișarea soiurilor Traminer roz și Müller Thürgau. Aceste două genotipuri noi au fost introduse în colecția ampelografică Ștefănești în anul 1985 (Semenescu și colab. 2001), în vederea testării capacităților lor genetice de adaptabilitate la noile condiții de cultură (Giosanu și colab.1989).

MATERIALUL BIOLOGIC ȘI METODA DE LUCRU

Cercetările s-au efectuat în perioada 1994-2001 la soiurile menționate, în colecția ampelografică situată în treimea mijlocie a unui deal cu panta de 10-15 %, cu expoziție sudică, caracterizat prin sol argilo-nisipos, mediu aprovizionat de P, K și ușor carbonat, cu pH 6,2-6,4.

Soiurile Ezerfurtü și Palava au fost altoite pe portaltoiul SO_{4.4} și plantate la distanțe de 2,2 m între rânduri și 1 m între butuci pe rând (4.545 butuci/ha). Sistemul

de conducere al butucilor a fost Guyot pe semi-tulpină cu susținere pe șpalieri cu trei sârme duble.

S-au făcut observații și determinări privind:

- rezistența la factori biotici (*Botritis cinerea*) și abiotici (ger);
- indici de fertilitate și productivitate;
- evaluarea producției și calității acesteia.

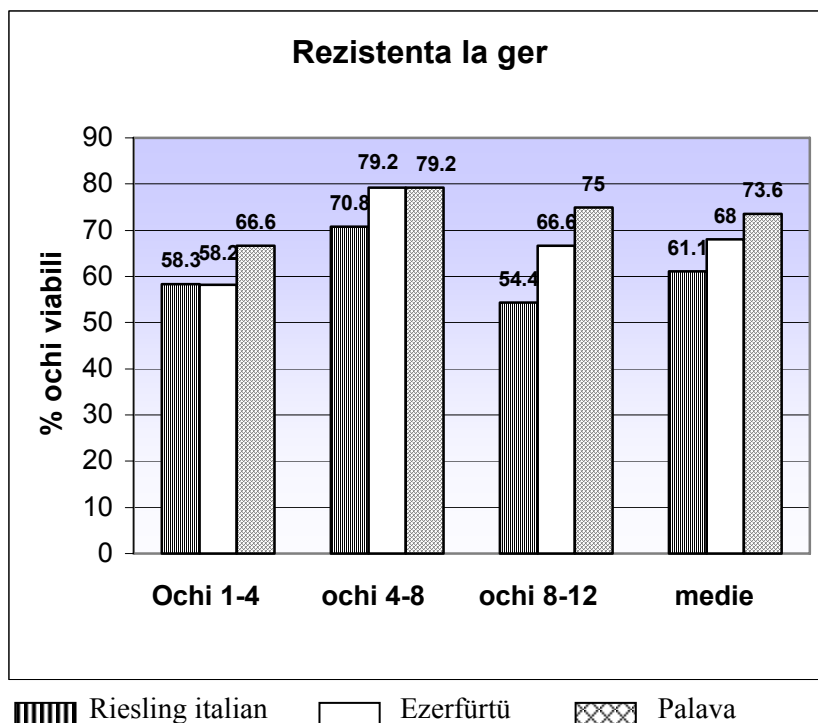
Toate determinările au fost analizate comparativ cu soiul Riesling italian, reprezentativ pentru podgoria Ștefănești, utilizat pentru producerea vinurilor albe, seci de calitate superioară.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

a) Particularitățile ale rezistenței la ger

În anul 2000, când au fost înregistrate temperaturi deosebit de scăzute de $-23,5^{\circ}\text{C}$, s-au înregistrat procente de ochi viabili de 73,6% la soiul Palava, de 68% la soiul Ezerfürtü, comparativ cu soiul martor Riesling italian, la care determinările au fost de numai 61,1%.

Rezultatele obținute dovedesc faptul că noile soiuri luate în studiu au manifestat rezistență mai bună la ger decât martorul, asigurând astfel producții constante și în anii de excepție pentru vița de vie.

b) Particularități de rezistența la factori biotici

În anul 1996 au fost condiții optime pentru atacul de mucegai datorită precipitațiilor abundente în perioada de maturare a strugurilor (august și septembrie). Aceste condiții au favorizat atacul puternic la struguri, afectatând producția în proporții de până la 70% la majoritatea soiurilor din podgorie. În aceste condiții, s-au evidențiat soiul Palava la care strugurii au fost atacați în procent de numai 40%, urmat de soiul Ezerfürtu cu 45% struguri atacați, în timp ce la soiul martor Riesling italian s-au înregistrat valori de 80% atac de *Botritis cinerea*.

c) Indicii de fertilitate și de productivitate

La cele trei soiuri analizate fertilitatea a variat diferit, dar în strânsă corelație cu condițiile de mediu (Tabelul 1). Au fost exceptate datele obținute în anii 1995, 1997 și 1998 în care s-au înregistrat accidente climatice precum:

- îngheț la data de 1 mai 1995 (-4,2° C), care a dus la distrugerea lăstarilor proveniți din mugurii principali în procent de 70%;
- grindină în perioadele de pârgă și maturare a strugurilor (1997 și 1998), pagubele înregistrate fiind de 65-78%.

Mediile înregistrate pe 5 ani evidențiază faptul că soiul Ezerfürtu se caracterizează prin numărul mare de lăstari fertili, semnificativ mai mare decât la soiul martor, precum și printr-un coeficient de fertilitate relativ net superior celorlalte două soiuri. În cazul soiului Palava, numărul mai mic de struguri pe lăstar (coeficientul de fertilitate absolut mai mic) comparativ cu martorul, este compensat printr-un număr mai mare de lăstari fertili/butuc.

Tabelul 1

Elemente De Fertilitate La Soiurile Luate În Studiu

Anul	% lăstari fertili			C. f. r.			C. f. a.		
	Riesling italian	Ezerfürtu	Palava	Riesling italian	Ezerfürtu	Palava	Riesling italian	Ezerfürtu	Palava
1994	62	89	81	0,85	1,26	0,85	1,38	1,41	1,04
1996	69	59	76	0,84	0,62	0,73	1,23	1,06	0,95
1999	63	68	80	0,63	0,75	0,89	1,00	1,10	1,19
2000	74	70	75	0,66	0,11	0,74	0,91	1,63	1,00
2001	72	71	74	0,86	0,85	0,89	1,19	1,21	1,18
Media	67,8	71,4	77,2	0,77	0,91	0,82	1,14	1,28	1,07

Soiurile noi testate în arealul podgoriei Ștefănești s-au evidențiat prin indici de productivitate relativ și absolut superiori soiului martor, rol hotărâtor având mărimea și greutatea strugurilor (Tabelul 2). Aceste caracteristici se exprimă la

cele două soiuri testate, indiferent de condițiile climatice ale anului, dovedind suportul lor genetic superior soiului martor, Riesling italian.

Tabelul 2

Elemente De Productivitate

Anul	Greutatea medie a unui strugure g			Indice de productivitate relativ			Indice de productivitate absolut		
	Riesling italian	Ezerfürtü	Palava	Riesling italian	Ezerfürtü	Palava	Riesling italian	Ezerfürtü	Palava
1994	103	120	145	111	151,2	123,2	142,2	169,2	150,8
1996	122	140	152	103	82,6	111,1	149,7	148,4	144,4
1999	123	143	154	77,5	107,3	137,1	123	157,3	183,3
2000	97	112	145	64,1	123,2	107,3	94,6	182,6	145
2001	112	128	152	103,2	95,2	135,3	133,3	154,9	186,8
Media	111,4	128,6	149,6	91,8	111,9	122,6	128,5	162,5	160,1

d) Producția și calitatea strugurilor

Valorile medii ale producțiilor (Tabel 3) înregistrate pe cei cinci ani de studiu au scos în evidență soiul Palava cu un nivel al producției ridicat (3,25 Kg/butuc) și o mare capacitate de acumulare a zaharurilor (225,8 g/l). Acest soi se remarcă printr-o conveniență corelație realizată între producție și parametri tehnologici (zahăr și aciditate).

Soiul Ezerfürtü s-a remarcat prin productivitate ridicată și conținut în zaharuri comparabil cu al soiului martor Riesling italian.

Tabelul 3

Elemente De Producție Și Calitate

Anul	Producția Kg/butuc			Zaharuri g/l			Aciditate g/l H ₂ SO ₄		
	Riesling italian	Ezerfürtü	Palava	Riesling italian	Ezerfürtü	Palava	Riesling italian	Ezerfürtü	Palava
1994	2,89	4,56	3,34	204	228	223	3,8	4,5	3,7
1996	3,29	2,52	2,88	240	209	222	5,4	5,9	4,4
1999	2,9	4,58	3,84	202	183	213	6,2	5,7	5,2
2000	2,54	2,46	2,9	218	198	244	4,8	3,9	4,4
2001	3,3	3,46	3,3	201	208	222	4,4	4,7	5,9
Media	2,98	3,52	3,25	213,4	205,2	225,8	4,91	4,92	4,67

e) Elemente de compoziție fizico-chimice ale vinurilor

Recoltarea strugurilor în vederea microvinificării s-a realizat la maturitatea tehnologică, momentul optim fiind stabilit de laboratorul de vinificație.

Vinurile obținute din soiurile luate în studiu au variat din punct de vedere al compoziției fizico-chimice în funcție de soi și în strânsă corelație cu condițiile climatice din perioada 1994-2001. Procesul fermentativ s-a desfășurat aproape până la epuizarea zaharurilor, fapt ce a condus la obținerea de vinuri seci.

Cele trei vinuri sunt comparabile sub aspectul calității, remarcându-se vinul din soiul Palava printr-un grad alcoolic ridicat, extractivitate mai mare, culoare caracteristică soiului, situându-se astfel sub aspectul armoniei, elementelor de compoziție și al însușirilor gusto-olfactive deasupra nivelului calitativ al celorlalte două soiuri (Tabel 4).

Pe ani de studiu, se constată că vinul obținut în anul 1994 din strugurii soiului Palava s-a caracterizat prin parametri fizico-chimici superiori celorlalte vinuri, prin conținutul în alcool mai ridicat, aciditate scăzută, cu influență asupra însușirilor organoleptice (culoare, gust, etc.) și extractivitate ridicată. La Concursul Național de vinuri de la Vaslui – 1996 acest vin a fost distins cu Diploma de Onoare și Medalia de Aur, apreciindu-se armonia componentelor din vin, fructuozitatea, proapețimea, buchetul și gustul.

În opoziție cu soiul Palava, la care în fiecare an s-au obținut vinuri de calitate superioară, la soiul Ezerfürtü s-a constatat că în anii cu producții ridicate calitatea vinurilor a fost inferioară soiului martor Riesling italian.

Tabelul 4

PRINCIPALELE CARACTERISTICI FIZICO-CHIMICE ALE VINURILOR

Soiul	Anul	Alcool %vol.	Ac. totală H ₂ SO ₄	Zahar Liber g/l	pH	Extract nered. g/l	Polifenoli g/l	Aprec. organoleptică
Riesling italian	1994	12,1	3,55	-	3,25	18,1	0,285	18,2
	1996	13,1	5,10	-	3,24	24,8	0,225	17,7
	1999	11,9	4,85	-	3,21	19,8	0,280	18,0
	2000	12,4	3,51	-	3,33	18,3	0,300	18,1
	2001	11,7	4,50	1	3,21	21,8	0,275	18,0
	Medie	12,2	4,30	-	3,24	20,5	0,273	18,0
Ezerfürtü	1994	13,1	4,20	-	3,16	22,0	0,270	18,0
	1996	12,3	5,80	-	3,00	21,6	0,290	15,5
	1999	11,2	5,25	3	3,11	18,1	0,220	17,8
	2000	11,6	3,89	-	3,19	19,3	0,250	17,8
	2001	12,2	4,32	1	3,19	21,6	0,305	18,0
	Medie	12,1	4,70	-	3,13	20,5	0,267	17,4
Palava	1994	13,1	3,30	-	3,28	20,9	0,345	18,5
	1996	11,9	3,97	-	3,40	26,6	0,445	17,8
	1999	12,5	4,72	3	3,18	19,0	0,375	18,0
	2000	13,6	4,48	-	3,07	19,3	0,265	18,5
	2001	13,2	4,24	1	3,21	21,6	0,215	18,2
	Medie	12,6	4,15	-	3,23	21,48	0,329	18,2

CONCLUZII

1. Pe durata testărilor, observațiile efectuate au evidențiat faptul că soiurile Palava și Ezerfürtü prezintă rezistență bună la temperatură scăzută, superioară multor soiuri cultivate în același areal. Această caracteristică genetică a soiurilor analizate asigură producția de struguri și în anii cu temperaturi de excepție.

2. O trăsătură importantă constatată la soiurile Palava și Ezerfürtü și verificată în anii de favorabilitate a fost rezistența sporită la atacul de *Botritis cinerea*, ceea ce a permis recoltarea strugurilor la maturitatea deplină, cu pierderi minime de producție.

3. Caracterele ampelografice specifice soiurilor Palava și Ezerfürtü, concretizate prin coeficienții de fertilitate și indicii de productivitate, constituie dovezi ale asigurării producțiilor constante de struguri.

4. Prin însușirile lor calitative și cantitative superioare multor soiuri de struguri pentru vin aflate în sortimentul podgoriei Ștefănești, soiurile Palava și Ezerfürtü pot completa sau înlocui cu succes o parte a acestora.

5. Totalitatea însușirilor biologice, genetice și tehnologice ale soiurilor Palava și Ezerfürtü demonstrează că acestea prezintă o bună adaptare la condițiile pedo-climatice ale podgoriei Ștefănești-Argeș și pot fi considerate soiuri de perspectivă pentru îmbunătățirea sortimentului varietal din acest areal.

BIBLIOGRAFIE

1. **Budan C. 1974** – *Studiul condițiilor ecologo-geografice în relațiile cu vița de vie și eficiența producției în podgoria Ștefănești-Argeș* Teza de doctorat I.A.N.B. București
2. **Giosanu T., Isac Gr., Rădulescu I., Oancea C., Răuță C., Toti M. 1989.** Podgoria Ștefănești-Argeș, *Anale I.C.V.V.*, V., p: 15-22.
3. **Oșlobeanu M. 1991** – *Zonarea soiurilor de viță de vie în România*. Ed. Ceres București
4. **Oșlobeanu M., Oprean M., Alexandrescu I., Georgescu M., Baniță P., Jianu L. 1989.** Viticultură generală și specială, Ed. Didactică și Pedagogică București
5. **Semenescu F., Popa C., Săvulescu G., Matei V. 2001.** The behavior of the white variety Palava in the Vineyard of Stefanesti . *Lucrări științifice seria B XLIV*, p: 356-359